نظام عملیاتی پدافند مردم محور

رسول رضایی • ۲۸ فروردین‌ماه ۱۴۰۱ ۵,۳۳۳

نظام عملیاتی پدافند مردم محور (صیانت و حفاظت از مردم در شرایط اضطراری بحران ناشی از تهدید و جنگ) (مصوبه شماره۱۶۰/۱/۲۰۶۰ مورخ ۱۳۹۹/۳/۲۵ شورای عالی پدافند غیرعامل کشور)

بسم الله الرحمن الرحیم

هر ملتی هم که به فکر دفاع از خود نباشد و خود را آماده نکند در واقع زنده نیست، هر ملتی هم که اهمیت دفاع را درک نکند به یک معنا زنده نیست، ما نمی‌توانیم چشم و قدرت تحلیل داشته باشیم توطئه عمیق عنادآمیز استکبار علیه اسلام و انقلاب و نظام اسلامی را ببینیم در عین حال به فکر دفاع نباشیم خدا آن روز را نیاورد که این ملت و برگزیدگانش از تهاجم عنودانه خباثت آمیز استکبار جهانی و در رأس آنها آمریکا دچار غفلت بشود.»

مقام معظّم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظلّه‌العالی)

وزیر محترم کشور

وزیر محترم دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلّح

معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

رئیس محترم کمیسیون امنیت ملّی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی

سردار معاون محترم هماهنگ کننده ستادکل نیروهای مسلّح

سردار رئیس محترم سازمان پدافند غیرعامل کشور

چهل و یکمین جلسه کمیته دائمی (شورای‌عالی) پدافندغیرعامل کشور به‌استناد ماده ۸ اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل‌کشور مصوّب مقام‌معظّم رهبری و فرماندهی‌کلّ قوا (مدظله‌العالی) در تاریخ ۱۳۹۹/۰۲/۳۰ تشکیل و نظام عملیاتی پدافند مردم محور (صیانت و حفاظت از مردم در شرایط اضطراری بحران ناشی

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

از تهدید و جنگ) موضوع مادّه نه اساسنامه، پیشنهادی آن سازمان را بررسی و به‌شرح زیر تصویب نمود:

نظام عملیاتی پدافند مردم محور

(صیانت و حفاظت از مردم در شرایط اضطراری بحران ناشی از تهدید و جنگ)

مقدمه

مردم (نیروی انسانی) هر کشوری با ارزش‌ترین سرمایه و اصلی‌ترین مولّفه اقتدار هرکشوری محسوب می‌شوند که صیانت و حفاظت از جان و مال آن‌ها از اصول اولیه و اهداف اصلی نظام پدافند غیرعامل است.

یکی از راهبردهای اساسی دشمنان انقلاب اسلامی تاثیرگذاری بر مردم در جهت کاهش تاب‌آوری است تا با تقابل مردم در برابر حکومت، موجب کاهش قدرت ملی و واگرایی ملت و دولت شوند لذا صیانت از مردم، اداره آنها و خدمات‌رسانی مناسب در شرایط اضطراری، امری اجتناب ناپذیر جهت حفظ و ارتقاء پایداری ملی خواهد بود.

پدافند غیرعامل مجموعه اقدامات غیرمسلّحانه‌ای است که موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب‌پذیری، تداوم فعالیت‌های ضروری، ارتقای پایداری ملی و تسهیل مدیریت بحران و در نهایت ایجاد امنیت ملی می‌شود، بکارگیری تمهیدات و ملاحظات پدافند غیرعامل که قبل از وقوع بحران و در زمان عادی تهیه و اجرا می‌شوند طراحی برای تمامی گام‌های مدیریت بحران را در بر می‌گیرند و کارایی دفاعی طرح‌ها و پروژه‌ها را در زمان بحران افزایش خواهند داد، در واقع، اقدامات زیرساختی، مدیریتی و ساختاری پدافند غیرعامل تسهیل‌کننده مدیریت بحران‌هاست.

هماهنگی برنامه‌ها و تمهیدات ستادهای مدیریت بحران، مهمترین عامل در کنترل و مهار بحران‌هاست، تشریح وظایف و مسئولیت‌ها در هر یک از سازمان‌ها و نهادهای عهده‌دار مسئولیت در مدیریت بحران، ارتباطات میان‌بخشی سازمان‌ها و اُرگان‌های موثّر در سازوکار مدیریت‌بحران، سلسله مراتب مدیریت‌بحران و همچنین ارزیابی سازوکار هماهنگی مدیریت‌بحران در وضع موجود از مواردی است که می‌تواند موجب تسهیل در فرایند مدیریت بحران شود و البته برنامه‌های آموزشی و ارتقاء سطح آگاهی مدیران در زمینه مفاهیم اصلی پدافند غیرعامل و مدیریت بحران می‌تواند موجب تسهیل در روند

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

بنابراین و به‌منظور حفظِ آرامشِ جامعه در شرایط اضطراری، صیانت و حفاظت از جان و مال مردم و اداره و سازماندهی آنان جهت تسهیل در مدیریت‌بحران وکاهش آسیب‌های احتمالی ناشی از وقوع تهدیدات غیرمتعارف(نوین) و اقدامات خصمانه دشمن در شرایط اضطراری، تدوین نظام عملیاتی پدافند مردم محور (صیانت و حفاظت از مردم در شرایط اضطراری بحران ناشی از تهدید و جنگ) در دستور سازمان پدافند غیرعامل کشور قرار گرفت.

ماده ۱- تعاریف و اختصارات

۱) سازمان: سازمان پدافند غیرعامل کشور

۲) قرارگاه پدافند مردم محور: قرارگاه پدافند مردم محور (لشکری و کشوری) که برای هدایت، راهبری و مدیریت پیامدهای ناشی از جنگ در حوزه حفاظت و صیانت از مردم تشکیل می‌شود و اجرای اقدامات عملیاتی پدافند مردم محور را در استان‌ها، شهرستان‌ها و دستگاه‌های اجرایی و نیروهای مسلح راهبری، هدایت و نظارت می‌کند.

۳) بحران ناشی از جنگ: پیامدهای جدی ناشی از وقوع مخاطره نظامی یا تهدید از طرف دشمن در بخش غیرنظامی و در حوزه‌های زیستی، سایبری، شیمیایی، پرتوی، تروریستی، نظامی و یا ترکیبی است که منجر به خسارات و اثرات منفی گسترده انسانی و زیرساخت‌ها می‌شود.

۴) مخاطره نظامی: به هر نوع تهدید، پیامد، حادثه یا اقدام با منشاء پیدایش از طرف دشمن در حوزه‌های زیستی، سایبری، شیمیایی، پرتوی، تروریستی، نظامی و یا ترکیبی از آنها که با هدف ضربه‌زدن به منافع ملی باشد، اطلاق می‌گردد.

۵) تهدید: هر عنصر یا وضعیتی که پیش شرط وقوع یک حادثه یا رویداد ناگوار باشد و موجودیت منافع، امنیت ملی و یا ارزش‌های حیاتی کشور را به خطر اندازد، تهدید محسوب می‌گردد.

۶) شرایط اضطراری: وضعیتی است که در پی وقوع تهدید یا مخاطره و قریب‌الوقوع بودن یا بعد از وقوع آن ایجاد می‌شود و نیاز به اقدامات فوق‌العاده برای پاسخ دارد.

۷) صیانت از سرمایه‌های انسانی: ایجادِ ساز وکار لازم بمنظور حفظ‌کردن سرمایه‌های انسانی و بصورت عام، جمعیت یک منطقه می‌باشد که جزء منافع

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

محوری‌ترین اهداف آنها می‌باشد و با سه رویکرد؛ مردم‌داری، مردم‌یاری و مردم‌بانی موردنظر است.

۸) آسیب پذیری: ضعف و کمبودهای مادی و غیرمادی شامل فیزیکی، اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی در جامعه که باعث می‌شود وقوع تهدیدات منجر به بحران شود.

۹) پاسخ: مجموعه فعالیت‌ها و اقداماتی است که با وقوع حادثه آغاز شده و شامل هشدار سریع، تخلیه، جستجو، نجات و امداد، تأمین امنیت و نظیر آن، متناسب با ویژگی‌های هر بحران می‌باشد.

۱۰) مقابله: اقداماتی است که برای توقّف تهدید، حمله یا حادثه و ممانعت از توسعه، رفع یا کاهش خسارات ناشی از آن‌ها انجام می‌شود.

۱۱) بازسازی و بازتوانی: به مجموعه تدابیر و اقداماتی گفته می‌شود که برای ترمیم و بهبود خدمات و ساختارها، معیشت، توانمندی و شرایط زندگی جوامع متاثّر از حوادث و سوانح انجام می‌شود؛ به‌نحوی که موجب ارتقای توانایی و ظرفیت آنها در جهت کاهش خطر حوادث آتی شود.

۱۲) تاب‌آوری: به توانایی یک نظام یا جامعه در معرض مخاطرات، برای ایستادگی، تحمّل و سازگاری در برابر حوادث و سوانح و بازتوانی و بازسازی موثّر و به موقع جامعه آسیب‌دیده گفته می‌شود.

۱۳) آمادگی: مجموعه تدابیر و اقداماتی است که ظرفیّت جامعه و دستگاه‌های مسئول را برای پاسخ موثّر به حوادث و سوانح افزایش می‌دهد بطوری‌که خسارات انسانی و مادی ناشی از آن را به حداقل می‌رساند.

۱۴) تهدیدات غیرمتعارف(نوین): توانایی و استعداد دشمن در استفاده از سلاح غیرمتعارف از جمله زیستی، شیمیایی، هسته‌ای، سایبری، فناورانه و ترکیبی از آنها برای ایجاد خطر و آسیب به جمعیت، محیط زیست و حیات انسانی و موجودات زنده تهدیدات غیرمتعارف(نوین) گفته می‌شود.

> **بیشتر بخوانید:** **سند راهبردی پدافند غیرعامل الکترونیک کشور (ملاحظات عملیاتی، اقدامات اساسی، وظایف دستگاه‌های اجرایی)**

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

۱۵) تاسیسات پرخطر: به مجموعه مراکز و بخش‌های فعّال که بطور بالقوه در درون خود دارای خطراتی هستند و می‌توانند تحتِ‌شرایطی سلامت‌وایمنی انسان و محیط را به مخاطره انداخته و سبب خسارات مادی و معنوی شوند اطلاق می‌گردد.

۱۶) مصون‌سازی: اقداماتی است که سبب می‌شود تاثیر تهدیدات دشمن بر زیرساخت‌ها، جامعه و پیکره کشور کاهشی، در حدِصفر و یا بی‌اثر شود.

۱۷) تهدیدات ترکیبی: به تهدیداتی که ترکیبی از دو یا چند تهدید از حوزه‌های مختلف تهدیدات نظامی، زیستی، پرتوی، شیمیایی، سایبری و فناورانه و سایر حوزه‌ها به‌صورت همزمان باشد، اطلاق می‌گردد.

۱۸) دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم تصریح و یا ذکر نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، دستگاه‌های اجرایی نامیده می‌شوند.

۱۹) پدافند مردم محور: به مجموعه اقدامات و تدابیر در حوزه مردم و زیرساخت‌های خدمات‌رسانی و تأمین نیازهای اساسی مردم با هدف صیانت و حفاظت از جان و مال مردم، ارتقاء آستانه تحمل مردم در شرایط اضطراری بحران ناشی از جنگ، پایداری و استمرار تأمین نیازمندی‌های ضروری آن‌ها، اطمینان‌بخشی، آرامش‌بخشی و افزایش همگرایی مردم و حاکمیت پدافند مردم محور اطلاق می شود.

۲۰) اقدامات پدافند مردم محور: اقدامات پدافند مردم محور شامل دو بخش می‌شود؛

الف) اقدامات عملیاتی: مجموعه اقدامات طرح‌ریزی، سازماندهی، آموزش، تجهیز، تمرین، رزمایش، بازخورد و اصلاح و حصول آمادگی

ب) اقدامات زیرساختی: به مجموعه اقداماتی که تداوم کارکردها و حصول به اهداف آمادگی و مقابله را تسهیل و تضمین می‌نماید؛ شامل زیرساخت‌های حیاتی، کلیدی و ضروری شهری از قبیل زیرساخت تخلیه و اِسکان، پناهگاه، ذخایر غذا و مایحتاج اساسی، زیرساخت آب، برق، گاز، حمل و نقل، بهداشت، امنیت، ارتباطات و امثال آن.

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

ماده ۲- اسناد بالا دستی

۱) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۲) سند چشم‌انداز ۲۰ساله نظام ج.ا.ا در افق ۱۴۰۴

۳) رهنمودها، منویات و تدابیر مقام معظّم رهبری(مدظله‌العالی) در تاریخ ۱۳۹۷/۰۸/۰۶ در جمع مسئولان پدافند غیرعامل

۴) سیاست‌های کلی نظام در موضوع پدافند غیرعامل ابلاغی مقام معظّم رهبری(مدظله‌العالی) ۱۳۸۹/۱۱/۲۹

۵) قانون احکام دائمی برنامه توسعه کشور ـ ماده ۵۸

۶) اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور

۷) قانون مدیریت بحران کشور

۸) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران

۹) مصوبات کمیته دایمی پدافند غیرعامل کشور

ماده ۳- قلمرو

قلمرو این سند؛ دستگاه‌های اجرایی، نیروهای مسلّح وکلیه نهادهای دولتی و خصوصی مرتبط با زیرساخت‌های تأمین‌کننده نیازهای اساسی و حیاتی مردم، سرمایه‌های انسانی فعاّل در مراکز حیاتی، حساس و مهم تعریف شده است.

ماده ۴- هدف

صیانت و حفاظت از مردم در شرایط اضطراری بحران ناشی از جنگ، تهدیدات و اقدامات غیرطبیعی، انسان‌ساخت و غیرمتعارف (نوین)

ماده ۵- منظور

۱) تدوین نظام تصمیم‌گیری، فرماندهی، مدیریت عملیاتی واجرایی پدافندمردم‌محور در سطوح ملی، استانی‌وشهرستانی.

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

۲) تعیین نقش‌ها و وظایف دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و تبیین نحوه تعامل آنها برای صیانت و حفاظت از مردم در شرایط اضطراری.

۳) بکارگیری منابع ملی، استانی و شهرستانی برای صیانت و حفاظت از کرامت، جان و مال مردم در شرایط اضطراری.

۴) تعیین روابط بین بخش‌های کشوری و لشکری در ارتباط با صیانت از مردم در شرایط اضطراری.

۵) فرهنگ‌سازی، حفظ روحیه جهادی، آموزش و ارتقای آمادگی مردم و نهادهای اجرایی کشور جهت مقابله با تهدیدات مردم محور.

ماده ۶- ماموریت

قرارگاه پدافند مردم محور اجرای ماموریت‌های زیر را در دستگاه‌های اجرایی هدایت، راهبری و نظارت می‌کند؛

۱) تأمین نیازهای اساسی و ضروری مردم از قبیل آب، نان و غذا، سرپناه، بهداشت و سلامت، انرژی و امنیت.

۲) ایجاد آرامشِ روانی در جامعه با اطلاع‌رسانی صحیح، دقیق و به موقع، مدیریت رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی.

۳) ایجاد آمادگی شامل سازماندهی، آموزش و تمرین، رزمایش و تجهیز و اقدامات زیرساختی (ذخائر).

۴) پایدارسازی خدمات ومدیریت‌فضای سایبری‌کشور، شبکه‌های اجتماعی ورسانه‌های مجازی و شبکه‌های‌خدماتی مردم.

۵) تأمین امنیت محیط‌های پیرامون مراکز جمعیتی و جلوگیری از اقدامات مختل‌کننده امنیت.

۶) صیانت و حفاظت از جان و مال مردم با اقدامات عملیاتی پدافند مردم‌محور در برابر تهدیدات غیرمتعارف(نوین).

۷) تهیه و تدوین طرح‌های عملیاتی پاسخ به شرایط اضطراری از قبیل جستجو،

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

ماده ۷- اهداف عملیاتی

هدف کلان عملیات پدافند مردم محور، صیانت و حفاظت از مردم است که تحقّق آن، مستلزم دست‌یابی به اهداف عملیاتی زیر می‌باشد؛

۱) استقرار زیرساخت‌های لازم برای حفاظت از مردم و ذخایر راهبردی احتیاط در شرایط اضطراری.

۲) افزایش تاب‌آوری و ارتقاء آستانه تحمّل مردمی قبل، حین و بعد از شرایط اضطراری.

۳) حفظ انسجام و ارتقاء همبستگی و همگرایی بین مردم و حاکمیت.

۴) توانایی اداره امور مردم با تأمین ، ذخیره‌سازی و توزیع مایحتاج اساسی مردم در شرایط اضطراری .

۵) مصونیت‌بخشی نیروی انسانی ویژه، متخصّص و فعّال در مراکز حیاتی و حساس.

ماده ۸- راهبردهای عملیاتی

راهبردهای عملیاتی پدافند مردم محور زیر در راستای اهداف فوق تعریف می‌شوند:

۱) تأمین نیازهای ضروری، حیاتی و اولیه مردم و پیش‌بینی تأمین نیازهای اساسی ثانویه.

۲) توسعه مشارکت‌های مردمی در مدیریت شرایط اضطراری بحران ناشی از تهدید و جنگ با سازماندهی مردم در قالب سازمان بسیج مستضعفین و سایر ساختارها و نهادهای مردمی هم‌سو.

۳) ارتقای آمادگی عملیاتی پدافند مردم محور از قبیل طرح‌ریزی، سازماندهی، آموزش، تجهیز، تمرین، رزمایش و ارزیابی در سطوح ملی، استانی و شهرستانی.

۴) حفظ آرامش روانی جامعه با اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی به‌موقع، آرامش‌بخشی و مقابله با عملیات روانی دشمن بر مردم.

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

۵) ایجاد زیرساخت‌های چندمنظوره اَمن حوزه حفاظت و صیانت مردم (پناهگاه و ذخایر).

۶) ارتقاء ضریب اطمینان کارکرد زیرساخت های حوزه مردم از طریق نظارت و کنترل مداوم.

۷) مدیریت اَمن و پایدار فضای سایبری ملی و استانی و هدایت افکار عمومی مردم در بحران ناشی از جنگ.

۸) ارتقاء ظرفیت آتش‌نشانی‌ها و سایر ظرفیت‌های دستگاه اجرایی کشور به ابزارهای رفع آلودگی و مقابله با تهدیدات نوین.

۹) بسیج منابع مادی و انسانی در سطوح سه‌گانه ملی، استانی و شهرستانی در جهت تسهیل مدیریت بحران ناشی از جنگ.

۱۰) ساماندهی و انتقال مراکز پرخطر به خارج از شهرها و مراکز جمعیتی وکاهش آسیب‌پذیری آنها درصورت عدم امکان جابجایی.

۱۱) ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین دستگاه‌های اجرایی و نیروهای مسلح و استفاده از ظرفیت نیروهای بسیجی.

ماده۹ـ سطوح عملیاتی پدافند مردم محور

نظام عملیاتی پدافند مردم محور در سه سطح الف ـ سطح شهرستانی ب ـ سطح استانی پ ـ سطح ملی به‌شرح زیر تعریف می‌شود:

> بیشتر بخوانید: **سند راهبردی پدافند غیرعامل الکترونیک کشور (ملاحظات عملیاتی، اقدامات اساسی، وظایف دستگاه‌های اجرایی)**

الف ـ سطح شهرستان: سطحی از عملیات پدافند مردم‌محور است که امکانات و منابع انسانی و مادی شهرستان برای کنترل مقابله و مدیریت پیامدهای حادثه و اقدام دشمن بر مردم و زیرساخت‌های مرتبط با آن کافی باشد.

ب ـ سطح استان: سطحی از عملیات پدافند مردم‌محور است که امکانات و منابع انسانی و مادی استان برای کنترل، مقابله و مدیریت پیامدهای حادثه و

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

پ ـ سطح ملی: سطحی از عملیات پدافند مردم‌محور است که کنترل، مقابله و مدیریت پیامدهای حادثه و اقدام دشمن بر مردم و زیرساخت‌های مرتبط با آن به بسیج منابع و امکانات ملی نیاز داشته باشد.

ماده ۱۰- روابط و مسئولیت‌ها

۱) هدایت عملیاتی در سطح ملی با ریاست رئیس‌جمهور (یا معاون اول رئیس‌جمهور) و جانشینی وزیر کشور و هماهنگ‌کنندگی رئیس سازمان می‌باشد.

۲) در سطوح استانی و شهرستانی، هدایت عملیاتی به‌عهده قرارگاه‌هایی است که با مسئولیت وزارت کشور و مشارکت سازمان تشکیل و سازماندهی می‌شود.

<> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <>

سطوح فرمانده جانشین هماهنگ‌کننده ساختار

ملی رئیس جمهور/ معاون اول وزیر کشور رئیس سازمان قرارگاه مردم‌محور ملی

استانی استاندار فرمانده سپاه استان مدیرکل پدافند غ ع استان قرارگاه استانی

شهرستان فرماندار فرمانده سپاه شهرستان معاون سیاسی ـ امنیتی قرارگاه شهرستانی

۳) در سطوح استانی/شهرستانی، قرارگاه پدافند مردم محور با ریاست استاندار/ فرماندار و جانشینی فرماندهان سپاه استانی/شهرستانی و هماهنگ‌کنندگی مدیرکل پدافند غیرعامل استان/ معاون سیاسی ـ امنیتی شهرستان تشکیل می‌شود.

۴) به دنبال وقوع مخاطره یا حادثه در قلمرو یک شهرستان، فرماندار بعنوان فرمانده قرارگاه پدافند مردم‌محور در شهرستان ضمن اطلاع‌رسانی به استاندار، درصورت لزوم اعلام شرایط اضطراری می‌کند و فرماندهی عملیات پاسخ به بحران را برعهده می‌گیرد، فرماندار درصورت رفع شرایط اضطراری، خاتمه آن را اعلام می‌کند.

۵) درصورتی که فرماندار، میزان یا شدت حادثه یا بحران را فراتر از ظرفیت پاسخ شهرستان محل وقوع حادثه تشخیص دهد، مراتب را به استاندار گزارش

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

سازمان، فرماندهی قرارگاه پدافند مردم‌محور در استان را برعهده می‌گیرد؛ استاندار درصورت رفع شرایط اضطراری، خاتمه آن را اعلام می‌کند.

۶) مدیریت، پایش و راهبری اداره امور مردم در بحران‌های ملی و صیانت از سرمایه‌های انسانی در شرایط اضطراری برعهده رئیس جمهور می‌باشد که فرماندهی عملیات پاسخ به بحران را مستقیماً برعهده می‌گیرد و درصورت نیاز به ظرفیت‌ها و توانمندی نیروهای مسلّح در پاسخ به بحران، بکارگیری نیروی انسانی، منابع و امکانات حوزه لشکری در مدیریت و رفع شرایط اضطراری، براساس آئین‌نامه بند(ص) ماده۱۴ قانون مدیریت بحران کشور اقدام می‌شود.

در بحرانِ سطح ملی اعلام شروع و خاتمه شرایط اضطراری با رئیس جمهور است.

۷) قرارگاه پدافند مردم محور؛ مراحل طرح‌ریزی، سیاست‌گذاری، هدایت، نظارت، کنترل و ارتقاء آمادگی، راهبری توسعه و تجهیز زیرساخت‌های مردم‌محور و نیز توانمندسازی قرارگاه‌های پدافند مردم‌محور در استان‌ها و شهرستان‌ها را برعهده دارد.

۸) سازمان، طرح‌ریزی، برنامه‌ریزی، هدایت، ایجاد آمادگی و تمرینات و آماده‌سازی زیرساخت‌های مربوطه را نظارت و راهبری نموده و از میزان آمادگی زیرساخت‌های مربوطه با انجام رزمایش در کلیه سطوح، لایه‌ها و جنبه‌ها، ارزیابی و حصول اطمینان نموده و به کمیته دائمی گزارش می‌کند.

۹) سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی، مسئول واپایش بحران‌های حوزه ماموریت خود هستند و اقدامات خود را بی‌درنگ به قرارگاه پدافند مردم محور استان و کشور گزارش می‌کنند؛ سازمان‌های یادشده موظّفند با نظارت و راهبری مستمر و دقیق، ملاحظات صیانت و حفاظت از مردم را در کلیه زیرساخت‌های حوزه ماموریت خود اعمال نمایند.

ماده ۱۱- تدبیر عملیات

قرارگاه پدافند مردم محور، عملیات حفاظت و صیانت از جان و مال مردم توسط دستگاه‌های اجرایی کشوری و لشکری را در چارچوب نظام جامع دفاعی کشور با بسیج منابع مادی و انسانی کشوری و لشکری و بهره‌گیری از ظرفیت تشکّل‌های مردم‌نهاد و نهادهای غیردولتی، طی سه مرحله؛ قبل، حین و پس از شرایط اضطراری با رویکردهای پیش‌بینانه، پیشگیرانه، مقابله و واکنش اقدام به

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

ماده ۱۲- اجرا

عملیات صیانت و حفاظت از مردم در سه بازه زمانی: الف ـ قبل از شرایط اضطراری ب ـ حین شرایط اضطراری پ ـ پس از شرایط اضطراری اجرا می‌گردد و به ترتیب معادل عملیات پدافند پیش‌بینانه، پیشگیرانه و واکنش‌گرانه خواهد بود. تمرکز نظام عملیاتی صیانت و حفاظت از مردم بر عملیات‌های پیشگیرانه، انجام هماهنگی‌ها و استفاده از ظرفیت‌های موجود در مردم، دستگاه‌ها و نیروهای مسلّح خواهد بود.

الف ـ قبل از شرایط اضطراری:

۱) ایجاد زیرساخت‌های کلیدی و ضروری اَمن و پایدار با قابلیت جایگزینی و پشتیبانی.

۲) کاهش آسیب‌پذیری و مصون‌سازی زیرساخت‌های حیاتی و کلیدی شهری در برابر حوادث و تهدیدات غیرمتعارف(نوین).

۳) حفظ و تداوم کارکرد خدمات اضطراری و کنترل و آمادگی زیرساخت‌ها.

۴) پیش‌بینی ذخایر راهبردی نیازهای اساسی و اصلی مردم و استقرار سامانه تأمین و ذخیره‌سازی مایحتاج اساسی مردم در شرایط اضطراری.

۵) سازماندهی مناسب منابع، نیروی انسانی، مراکز معین و مشارکت مردمی با بهره‌گیری از ظرفیت سازمان بسیج، تشکّل‌های مردم نهاد و سازماندهی دستگاه‌های اجرایی و نهادهای غیردولتی.

۶) ارتقاء آمادگی مردم و مدیران دستگاهی جهت مقابله و پاسخ به حوادث و تهدیدات غیرمتعارف(نوین) با اجرای رزمایش و تمرین طرح‌های پدافند غیرعامل در دستگاه‌های اجرایی و جامعه و پایش میزان آمادگی‌ها.

۷) توسعه، تعمیق و ساماندهی آموزش‌های عمومی و تخصّصی پدافند غیرعامل در اقشار مختلف مردم در برابر تهدیداتِ‌نوین (حوزه‌های سایبری، زیستی، شیمیایی و پرتوی).

۸) تقسیم‌کار و هماهنگی بخش‌های لشکری و کشوری متناسب با ظرفیت‌ها و توانمندی‌های بالقوه در هر بخش همراه با اشتراک‌گذاری متقابل سوابق، تجارب

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

۹) شناسایی، برنامه‌ریزی و طبقه‌بندی و ایجاد شبکه‌ها و سامانه‌های موازی تأمین، ذخیره، انتقال و توزیع انرژی، حمل‌ونقل، ارتباطات، بهداشت و درمان، آب، غذا و دارو و سایر زیرساخت‌های اساسی.

ب ـ حین شرایط اضطراری:

۱) مدیریت و کنترل صحنه بحران‌ها با عملیاتی نمودن سامانه فرماندهی و کنترل حادثه و هوشیاری و آمادگی برای انجام عملیات ترکیبی دشمن.

۲) تعیین و اعلام وضعیت، هشدارباش و تعیین سطوح شرایط اضطراری.

۳) ارزیابی بلادرنگ از شدّت وسعت بحران، تلفات و خسارات احتمالی (برآورد خسارت).

۴) برقراری نظم و امنیت عمومی در گستره وقوع بحران.

۵) اعمال قرنطینه و محدودسازی گسترش بحران بمنظور جلوگیری از توسعه پیامدهای وقوع مخاطره.

۶) پایش لحظه‌ای تغییرات، تحولات و واکنشهای رفتاری جمعیت (مردم) در شرایط اضطراری.

۷) امداد و نجات، تخلیه و اِسکان اضطراری و موقت مردم.

۸) حفظ و استمرار چرخه تولید و ارائه خدمات و اقلام ضروری و نیازهای حیاتی و توزیع مایحتاج اساسی مردم در شرایط اضطراری (اداره موقت مردم).

> **بیشتر بخوانید:** **سند راهبردی پدافند غیرعامل الکترونیک کشور (ملاحظات عملیاتی، اقدامات اساسی، وظایف دستگاه‌های اجرایی)**

پ ـ پس از شرایط اضطراری:

۱) آرامش‌بخشی و اطمینان‌بخشی با اطلاع‌رسانی مناسب و بهنگام در جامعه با بکارگیری صحیح رسانه‌ها.

۲) اداره امور مردم و ساماندهی امور زیربنایی درجهت بازگشت به وضع قبلی.

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

۳) برقراری خدمات زیرساختی عمومی و استمرار تأمین نیازهای حیاتی و اصلی.

۴) آواربرداری و بازگشایی معابر اصلی و استمرار فعالیت شریان‌های حیاتی و اساسی کشور.

۵) اسکان موقت مردم و دفن بهداشتی فوت شدگان.

۶) بازسازی و ترمیم، بازیابی و بازتوانی بمنظور حفظ پویایی، کارآمدی و مقابله با بحران‌های متوالی.

۷) مستندسازی، ثبت سوابق و درس‌آموخته‌ها جهت رفع نقاط ضعف و تقویت نواحی قابل بهبود.

ماده۱۳ـ وضعیت‌های عملیاتی

سه وضعیت سفید، زرد و قرمز در این نظام در نظر گرفته شده که به ترتیب بصورت زیر تعریف می‌شوند؛

الف) شرایط عادی

ب) احتمال ورود به شرایط اضطراری و آستانه بحران

ج) شرایط اضطراری

<> <> <> <> <> <> <> <>

وضعیت سفید (عادی) زرد (احتمال ورود به شرایط اضطراری) قرمز (شرایط اضطراری)

شواهد و قرائن ★ تحرکات طبیعی

★ اظهارنظرهای غیرنظامی

★ همکاری متداول

★ روابط معمول اقتصادی

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

★ سلامت و ایمنی مردم ★ احتمال عملیات نظامی

★ انجام عملیات چریکی یا نامنظم گسترده

★ تهدید به عملیات نظامی

★ حمله محدود زمینی و دریایی یا موشکی

★ نقض حریم هوایی و پیاده سازی نیرو در مجاورت مرزها ★ تهاجم نظامی گسترده به اهداف استراتژیک

★ پیش‌روی در مرزها و اشغال جزایر

★ جنگ تمام عیار ترکیبی (نظامی و بقیه ترکیبات)

★ تلفات انسانی

مسئول و اعضاء کمیته تعیین و مرجع تصویب وضعیّت عملیاتی در سطوح مختلف قرارگاه پدافند مردم محور در جدول زیر مشخص شده است؛

<> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <> <>

سطح مسئول اعضای کمیته تعیین وضعیت مرجع تصویب وضعیت

شهرستانی فرماندار (رئیس کمیته پدافند غیرعامل شهرستان) اعضای کمیته پدافند غیرعامل شهرستان شورای تأمین استان (تا سطح زرد)

استان استاندار (رئیس کمیته پدافند غیرعامل استان) اعضای کمیته پدافند غیرعامل استان شورای امنیت کشور (تا سطح زرد)

ملی رئیس‌جمهور (فرمانده قرارگاه) اعضای کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور شورایعالی امنیت ملی (سطح قرمز)

تبصره: در شرایط جنگی، کلیه وضعیت‌ها توسط شورای‌عالی امنیت ملی در سطح ملی تعیین می‌شود.

ماده۱۴. وظایف و نقش سازمان‌ها و دستگاه‌ها

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

۱) جمعیت هلال احمر مسئول جستجو و نجات، جابجایی و اِسکان موقّت مردم، مراقبت جمعی و تأمین، حفظ و اداره ذخایر راهبردی وتوزیع مایحتاج عمومی مردم آسیب‌دیده و آوارگان، اداره اردوگاه‌های موقّت اِسکان در شرایطِ‌اضطراری است و به امداد پزشکی مصدومین کمک می‌نماید.

۲) شهرداری‌ها و سازمان آتش‌نشانی مسئول تأمین خدمات رفع آلودگی، اطفای حریق و مدیریت اجساد و ضایعات و پسماندای می‌باشند و ایجاد و اداره زیرساخت‌های مناسب شهری برای عملیات پدافند مردم‌محور از قبیل پناهگاه‌ها و فضاهای اَمن، اِسکان موقّت، ذخایر شهری، مدیریت امور شهری و همچنین در تخلیه و انتقال مردم کمک می‌کند.

۳) وزارت کشور نسبت به تشکیل قرارگاه پدافند مردم‌محور در استان‌ها و شهرستان‌ها اقدام و مدیریت صحنه بحران‌ها، اداره مردم و حفظ امنیت و نظم عمومی را در شرایط اضطراری به‌عهده دارد و با هدایت و راهبری همه دستگاه‌های مسئول و ذی‌ربط، با اِعمال قرنطینه و محدودسازی محیط گسترش بحران اقدام به اجرای عملیات پدافند مردم محور می‌نماید.

۴) سازمان صداوسیما ج.ا.ا نسبت به اطلاع‌رسانی، ارتقاء سطح آگاهی مردم در شرایط اضطراری، اعلام هشدارهای لازم و آرامش‌بخشی، اِقناع و هدایت افکار عمومی و آموزش‌های عمومی پدافند مردم محور برای آحاد جامعه اقدام کند.

۵) نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ناجا) موظّف به ایجاد امنیت و کنترل عبور و مرور در مناطق حادثه دیده، انتظام امور و تأمین امنیت جان و مال مردم در شرایط اضطراری می‌باشد.

۶) وزارت بهداشت،درمان‌وآموزش پزشکی و سازمان فوریت‌های پزشکی (اورژانس) امداد پزشکی، نجات، درمان مصدومین، توسعه بهداشت عمومی، و توانمندسازی آموزشی قرارگاه‌های پدافند مردم محور را برعهده دارد.

۷) وزارت جهاد کشاورزی و وزارت صنعت، معدن و تجارت نیازهای حیاتی و کالاهای اساسی موردنیاز مردم در شرایط اضطراری را تأمین و امنیت و سلامت غذایی جامعه، محصولات کشاورزی و دام و طیور را پایش و هرگونه آلودگی را به قرارگاه پدافند مردم محور گزارش نمایند.

۸) وزارت راه و شهرسازی مسئولیت حفظ و تداوم عملکرد زیرساخت حمل و نقل و جابجایی مردم از طریق بنادر، راه‌های مواصلاتی و فرودگاه‌ها و کمک به پایش،

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

۹) وزارتخانه‌های نفت و نیرو مسئولیت تأمین سوخت و حامل‌های انرژی، برق‌رسانی و تأمین آب شرب و مصرفی مناطقِ حادثه دیده در شرایط اضطراری را برعهده دارند.

۱۰) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مسئول ایجاد ارتباطات اَمن و پایدار، مدیریت فضای سایبری و افکارعمومی مبتنی بر شبکه‌های اجتماعی، پایش لحظه‌ای تغییرات و واکنش‌های رفتاری مردم و انجام خدمات پدافند مردم محور مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات می‌باشد.

۱۱) سازمان بسیج مستضعفین با مشارکت در امر سازماندهی و بکارگیری مردم، آموزش مردم، همکاری در امدادرسانی و انتقال مصدومین و تخلیه و اِسکان آسیب‌دیدگان به تسهیل مدیریت بحران (اداره اردوگاه‌ها و مردم، توزیع تجهیزات و مایحتاج مردم و سایر موارد) کمک می‌نماید.

ماده ۱۵- سازمان با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، اصول و قواعد، سند تفصیلی نظام عملیاتی پدافند مردم محور حاوی جزئیات کافی برای قابل‌درک و قابل‌اجرا نمودن نظام عملیاتی صیانت و حفاظت از مردم، برای هریک از ارکان این نظام، طرح‌های عملیاتی مربوط به هریک از مأموریت‌های عملیاتی، وظایف کنش‌گران و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، چارچوب‌ها و دستورالعمل‌های عملیاتی و فنی موردنیاز اجرایی‌نمودن این نظام را تهیه، تدوین و به مسئولین و کنش‌گران ذی‌نقش ابلاغ می‌نماید و مسئول نظارت بر حسن اجرای این نظام عملیاتی می‌باشد.

ماده ۱۶- اعتبار این سند، ده سال (۱۴۰۹.۱۳۹۹هجری شمسی) می‌باشد که درصورت لزوم بمنظور حفظ روزآمدی، کارآمدی و اثربخشی در مقاطع زمانی سه‌ساله مورد بازنگری قرار می‌گیرد.

ماده ۱۷- این تصویب‌نامه در هفده ماده و هشتاد وشش بند و یک تبصره در چهل و یکمین جلسه کمیته دائمی به‌تاریخ سی‌ام اردیبهشت‌ماه سال یکهزار و سیصد ونود و نه هجری شمسی به‌تصویب رسید.

نظام عملیاتی پدافند مردم محور (صیانت و حفاظت از مردم در شرایط اضطراری بحران ناشی از تهدید و جنگ) مشتمل بر هفده ماده و هشتاد وشش بند و یک تبصره که در تاریخ ۱۳۹۹/۰۲ /۳۰ در چهل‌ویکمین جلسه کمیته‌دائمی(شورای‌عالی) پدافندغیرعامل کشور به‌تصویب رسید، به‌استناد تبصره یک ماده نه اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور مصوّب مقام معظّم رهبری

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا

رئیس ستادکل نیروهای‌مسلح و کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور-
سرلشگرپاسدار محمّد باقری

#پدافند غیرعامل

شروع فعالیت شناسنامه قانون در پیام‌رسان ایتا
لینک عضویت در کانال تلگرام ایتا